

Το σπήλαιο Κόκκινες Πέτρες των Πετραλώνων βρίσκεται 46 χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της Θεσσαλονίκης, κοντά στο δρόμο που οδηγεί στη Χερσόνησο της Κασσάνδρας, στη δυτική Χαλκιδική. Η ανακάλυψη του σπηλαιού το 1960 και η συστηματική ανασκαφική έρευνα που ακολούθησε, το ανέδειξαν ως το πρώτο σημαντικό σταθμό για τη μελέτη της Παλαιολιθικής εποχής στην Ελλάδα. Στο εσωτερικό του σπηλαιού ανακαλύφθηκε, μέσα σε σταλαγματική ύλη, απολιθωμένο ανθρώπινο κρανίο, που πιθανότατα ανήκει σε γυναίκα ηλικίας 25 ετών, και θεωρήθηκε αρχικά 700.000 ετών. Νεότερες χρονολογήσεις, βασιζόμενες σε μεθόδους των φυσικών επιστημών, ανάγουν το κρανίο 200.000 χρόνια πριν από σήμερα. Σύμφωνα με μορφολογική εξέταση, το κρανίο κατατάσσεται στον ανθρωπολογικό τύπο του *Homo sapiens praesapiens*

. Παραβάλλεται με το κρανίο από το Steinheim της νοτιοδυτικής Γερμανίας και τοποθετείται χρονολογικά 350.000 χρόνια πριν από σήμερα, δηλαδή στη Κατώτερη Παλαιολιθική περίοδο.

Κρανία που ανήκουν στον ίδιο ανθρωπολογικό τύπο βρέθηκαν στα τέλη της δεκαετίας του '70 και στο σπήλαιο Απήδημα Μάνης, και χρονολογήθηκαν αρχικά μεταξύ 300.000 και 100.000 χρόνια πριν από σήμερα. Τα προαναφερθέντα ευρήματα, σε συνδυασμό με τα ανθρωπολογικά κατάλοιπα από το σπήλαιο Yarımburgaz, κοντά στην Κωνσταντινούπολη (έρευνα 1988-90), πιστοποιούν τη κατοίκηση του ελλαδικού-αιγαιακού χώρου, από τη Θράκη και τη Χαλκιδική ως τη νότια Πελοπόννησο ήδη από την πρωϊμότερη φάση της Παλαιολιθικής.

Στο εσωτερικό του σπηλαιού βρέθηκαν ίχνη εστίας (φωτιάς), λίθινα οστέινα τέχνηρα και οστά ζώων που ανήκαν σε αρκτίδες ελαφίδες κλπ, η μελέτη των οποίων δεν έχει ολοκληρωθεί.